

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 10.12.2025
FU-sak: 32/25		Arkivsaknr.:

Marie Skłodowska-Curie Actions

Bakgrunn

Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) er et sentralt virkemiddel i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, og har som hovedformål å styrke forskeres karriereutvikling og kompetanse gjennom mobilitet, tverrfaglig samarbeid og opplæring, og gi mulighet til utvikling av radikalt nyskapende forskningsideer.

UiB har hatt en jevn deltagelse i programmet, men lavere enn andre norske og nordiske institusjoner, og søknad til deler av programmet er betydelig redusert over tid. Enkelte fakultet har pekt på utfordringer knyttet til økonomi i prosjektene, som har påvirket motivasjon for deltagelse. På grunn av høyere kvalitet i søknadene har antall finansierte prosjekt vært stabilt over tid. Erfaring fra andre institusjoner tilsier at UiB har potensiale for å vokse som forskningsinstitusjon gjennom økt deltagelse. Denne saken viser UiBs resultater i MSCA, og presenterer nye beregninger av fakultetenes inntekter og kostnader utarbeidet av Økonomiavdelingen.

Om MSCA

MSCA har vært en del av EUs forskningssatsing siden 1996. Under gjeldende rammeprogram består MSCA av fem «actions» (delprogrammer):

- **Doctoral Networks (DN):** Støtter samarbeid mellom universiteter, forskningsinstitusjoner og bedrifter for å tilby strukturert doktorgradsutdanning med internasjonal og tverrfaglig mobilitet.
- **Postdoctoral Fellowships (PF):** Gir individuelle forskere mulighet til å utvikle sin karriere gjennom forskningsopphold i Europa eller globalt, med fokus på kompetanseheving og mobilitet. Stipendhavere kan enten få ansettelse i rekrutteringsstilling hos en institusjon i et annet land, eller reise ut som gjesteforsker for så å returnere til egen institusjon. Den siste ordningen har kun et fåtall søkere fra UiB.
- **COFUND:** Medfinansierer regionale, nasjonale og internasjonale programmer for doktorgrads- og postdoktorstipender.
- **Staff Exchanges (SE):** Fremmer kunnskapsoverføring og samarbeid mellom akademisk og industri gjennom midlertidige utvekslinger av forskere og ansatte.
- **MSCA and Citizens:** Tiltak som bringer forskning nærmere samfunnet, blant annet gjennom *European Researchers' Night* og aktiviteter som øker bevisstheten om forskningens betydning.

Doctoral Networks og Postdoctoral Fellowships utgjør de største delprogrammene i form av budsjett og antall finansierte prosjekt. COFUND er samfinansierte prosjekt som organiserer

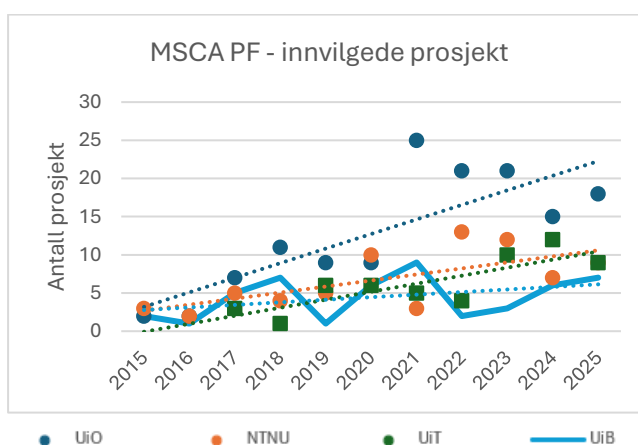
større grupper av rekrutteringsstillinger innen bestemte forskningssatsinger. UiB har koordinert to slike.

Deltakelse i programmene – utvikling nasjonalt og ved UiB

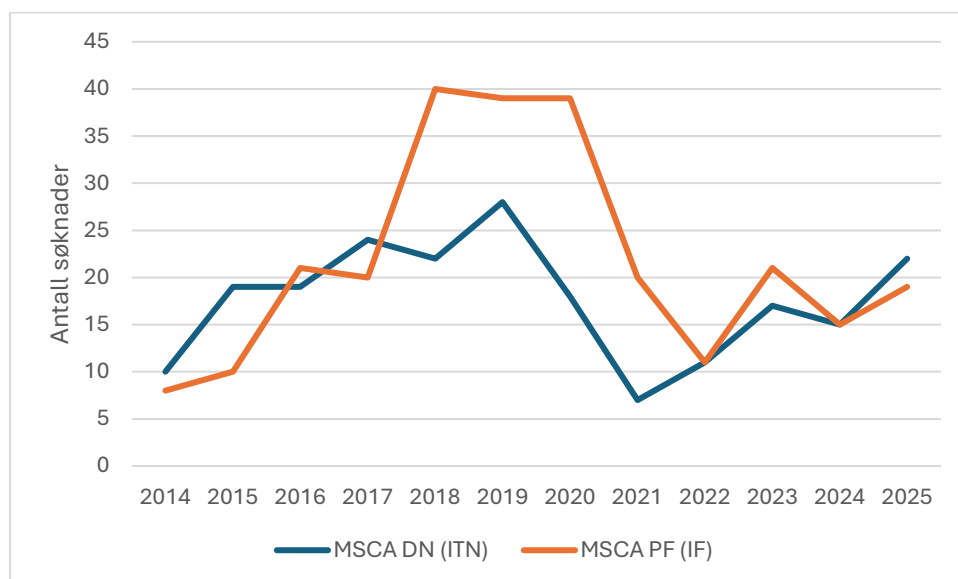
Siden 2014 har UiB signert kontrakter for 28 doktornettverk, 49 individuelle stipend og tre cofund-deltakelser (to koordinert av UiB). I Norge har UiO den klart største deltakelsen i postdoktor- og cofund-ordningene, mens NTNU har flest prosjekter innen phd-nettverk. Alle universitet har økt finansierte prosjekt over tid, men forskjellen mellom UiB og de øvrige universitetene har økt i det siste rammeprogrammet, siden UiO, NTNU og UiT har mobilisert sterkt til ordningene. UiOs [handlingsplan for Horisont Europa](#) trekker fram MSCA på linje med ERC som universitetets hovedsatsing. NTNUs [internasjonale utviklingsplan](#) har som mål at universitetet skal «...øke sin portefølje av Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) prosjekter gjennom systematisk kvalitetsarbeid i søknadsfasen». UiT etablerte i 2016 [Arctic MSCA-PF Program](#) for å mobilisere til søknader om individuelle MSCA-stipend.

Tabell 1 MSCA, signerte kontrakter H2020-HEU. Benevnelser fra H2020 i parentes.

	UiO	NTNU	UiB	UiT
MSCA DN (ITN)	59	64	28	17
H2020	32	31	17	8
HORIZON EUROPE	27	33	11	9
MSCA PF (IF)	140	73	49	56
H2020	65	32	31	21
HORIZON EUROPE	75	41	18	35
MSCA-COFUND	12	6	3	
H2020	3	2	2	
HORIZON EUROPE	9	4	1	

UiBs søknad til ordningene var lav de første årene av H2020-programmet, men hadde en topp i 2017-2020, særlig for individuelle stipend (PF). Søknad til PF falt sterkt i 2021, kanskje særlig grunnet lav interesse for mobilitetsstipend under covid.

Figur 1 Søknader MSCA DN/PF, UIB H2020-HEU

De senere årene har søknad til begge disse ordningene økt igjen, men gjennomsnittlig har årlig søknad til individuelle stipend blitt redusert med 30 %, fra 25 i året under H2020 til 17 i Horisont Europa. Årlig søknad til Doctoral Networks er redusert med 28 % siden forrige rammeprogram, fra et gjennomsnitt på 20 i året i H2020, til 14 i Horisont Europa.

Suksessrate i søknadene har variert sterkt over tid, men har vært særlig høy for postdoktorstipend de siste tre årene (47 prosent for PF-søknadene fra 2024). Som følge av dette ligger gjennomsnittlig antall årlig innvilgede PF-prosjekt i Horisont Europa 20 % over gjennomsnittet for hele H2020-perioden – fem stipend i året, mot 4,1 i H2020. I 2025 er det fremmet 19 søknader, som vil bli vurdert i 2026.

Tabell 2 Gjennomsnitt årlig søknad og innvilgede prosjekt for MSCA Postdoctor Fellowships og Doctoral Networks. Se vedlegg 1 for datagrunnlag.

	Postdoctor fellowships				Doctoral networks			
	Søknader		Innvilget		Søknader		Innvilget	
	H2020	HEU	H2020	HEU	H2020	HEU	H2020	HEU
HF	61	25	12	5	9	1	1	
JUSS	2	2	0	0				
KMD	1	5	0	2	2		0	
MED	15	6	2	1	57	23	6	5
UM	6	0	1	0				
NT	73	41	10	10	61	41	10	5
PSYK	6	2	2	0	6	2	1	0
SV	13	5	2	2	5	5	0	0
Totalt	177	86	29	20	140	72	18	10
Gjennomsnitt	25,3	17,2	4,1	5,0	20,0	14,4	2,6	2,5

Også for PHD-nettverk gjør høyere suksessrate til at antallet finansierte prosjekt ikke blir redusert, men holdes stabilt på rundt tre i året. I årets søknadsrunde ble det fremmet 22 søknader, som trekker opp snittet for inneværende rammeprogram.

Det er i hovedsak NT, MED og HF som har betydelig søknadsvolum til ordningene. MED søker i hovedsak til PHD-nettverk, mens HF i hovedsak søker individuelle stipend. NT er aktiv innen begge ordningene, med størst vekt på PF-stipend.

Verdien av MSCA-deltakelse

Karrierebygging for forskere er hovedmålet med MSCA. EUs evaluering av MSCA-deltakere fra 2025 konkluderer slik:

“The MSCA have a strong positive impact on the career trajectories of fellows and their employability. The large majority of fellows continue to work in research and innovation after the fellowship and mobilise the skills and network they have developed through MSCA projects.”¹

¹ [Results of MSCA end of fellowship evaluation questionnaires \(Horizon 2020\)](#). European Commission, 2025.

For universitetene kan bidrag i MSCA-programmene ha svært stor verdi. Nyttene er både direkte i form av banebrytende forskning i prosjektene og mulighet for å utvikle fagmiljøene gjennom rekruttering til faste stillinger, men også indirekte gjennom å utvikle institusjonens og fagmiljøenes nettverk mot faglig sterke, yngre forskere. En spørreundersøkelse blant fullførte og igangværende individuelle stipend i 2023² viste at nærmere 90 % av respondentene valgte å komme til UiB på grunn av veileder, og 95 % uttrykte tilfredshet med forholdet til veileder under oppholdet. 2/3 kunne tenkt seg å bli værende ved UiB etter prosjektperioden. 75 % var fornøyd med UiB som gjesteinstitusjon, og kunne anbefale UiB til andre. Samtidig pekte undersøkelsen på utfordringer, særlig knyttet til oppstart, administrasjon og profesjonell opplæring og trening.

Av 28 stipendholdere som hadde fullført prosjekt ved utløpet av 2024, hadde seks fremdeles stilling ved UiB i november 2025. Minst en ytterligere har tilknytning som gjesteforsker. Ytterligere seks var fremdeles i Norge, herunder en kandidat som mottok ERC STG ved UiO høsten 2025. Alle de øvrige er ansatt på universiteter i Europa og USA. EUs evaluering som ble sitert over viste at 47 % av kandidater som har stillinger i academia, fremdeles er ved institusjonen de oppholdt seg ved i prosjektperioden. UiB rekrutterer dermed en mindre andel av kandidatene enn det som er vanlig ved andre institusjoner.

Fakultetenes vurderinger

Selv om søknadstallene har vært økende de senere årene, ligger UiB altså fremdeles lavt i forhold til de andre norske breddeuniversitetene. Fakultetene ble i 2023 bedt om å komme med sine synspunkt på hva som ligger bak UiBs lave søknadstall til MSCA PF, se FU-sak 25/23. Noen av tilbakemeldingene fakultetene trakk fram var:

- Ordningen var ikke så godt kjent i fagmiljøene, og fagmiljøene profilerte seg derfor heller ikke godt nok mot potensielle kandidater.
- Det ble vurdert som kostnadskrevenende å delta i MSCA-PF programmet, spesielt knyttet til en oppfatning om at det ligger en høyere finansiell egeninnsats i disse prosjektene enn i tilsvarende prosjekter fra Forskningsrådet.
- Fakultetene oppfattet dette som et veldig kompetitivt program hvor det er vanskelig å få tilslag og som krever betydelig innsats i søknadsfasen
- Veiledermiljøene opplever det som risikabelt å investere for mye i en slik søknad, fordi flere har erfart at søkerne trekker seg etter innsendt søknad, ofte på grunn av fast ansettelse
- Mange av tiltakene som fakultetene foreslår er knyttet til informasjon om programmet, men det pekes også på et behov for bedre rutiner og system for å støtte fagmiljøene i søknadsfase, oppstart og drift av prosjektene, og en tydeliggjøring av direkte og indirekte kostnader knyttet til disse prosjektene.

Flere av disse momentene har sannsynligvis fremdeles betydning, to år etter. FIA har gjennomført tiltak for å bedre synligheten til ordningene. Programmene er kompetitive, men UiB har hatt svært høy suksessrate i søknadene de senere årene. UiB har fått tilbud om finansiering for i alt 52 prosjekt siden 2014, men fem av kandidatene har takket nei til tilbud om finansiering på grunn av tilbud om ansettelse i stilling ved annen institusjon, tre av dem etter kontraktsignering. Flere kan ha trukket kandidatur i løpet av vurderingsperioden.

² Oversiktsrapport for UiB, upublisert.

Prosjektøkonomi

Den viktigste grunnen til lav deltakelse er oppfatninger om økonomi i prosjektene, spesielt for individuelle postdoktor-stipend. Som vist ovenfor argumenteres det for at krav om egenbidrag er høyere enn i tilsvarende prosjekt i Forskningsrådet. Forskningsrådet har imidlertid ikke tilsvarende brede program for å rekruttere tidlig-karriere-forskere til Norge.

Økonomiavdelingen har gjort en gjennomgang av økonomi i prosjektene, sammenlignet med finansiering gjennom forskningsrådet. Analysen konkluderer slik:

- Prosjektene er veldig økonomisk attraktive for dem som blir tilsatt, noe som betyr mye for muligheter til å rekruttere sterke forskere og bidra til UiBs samfunnsoppdrag
- Prosjektene gir 3,5 til 4,1 egeninnsats i aktivitet, noe som er minst like bra som vanlig i BOA. I tillegg dekker UiB sentralt en del av egeninnsatsen - 25 % - 30 % avhengig av valutakurs
- NFR gir bedre overhead. Overhead minus instituttets egeninnsats og betalt fellesbidrag kan i noen tilfeller bli negativ, og da blir egeninnsatsen betalbar (cash). Dette kan vurderes som spesielt negativt fordi en egeninnsats på 1 stilling (= 1 mill. kroner) in kind oppleves som mer attraktivt enn en egeninnsats på 100.000 kroner i cash, rett og slett fordi en allerede har stillingen, men en har ikke pengene til cash.
- en må uansett planlegge egeninnsats i budsjettet enten det er in kind eller cash.
- MSCA-prosjektene er ikke spesielt svakt finansiert. Det er på linje med andre prosjekter og kan være veldig attraktive for dem som bli tilsatt.

Økonomiavdelingen har utarbeidet regneeksempler for MSCA DN- og PF-prosjekt, se vedlegg 2. Beregningene viser at under normale forutsetninger om størrelse på prosjektfinansiering fra EU, lønnsnivå, bidrag fra fellesregnskap i form av EU-insentiv til prosjektene og valutabidrag, vil et ordinært MSCA phdnettverk-prosjekt ha en egenbidragsandel på 21 %, mens et postdoktor-prosjekt vil kreve et egenbidrag på 17 %.

I regneeksemplene er ikke fakultetenes inntekter fra insentivmidler (15 % av EU-inntektene) regnet inn.

Vedlegg 1 – Statistikk, søknad og finansierte prosjekt

Postdoctoral Fellowships

	Søknader				Innvilget				Søknader 2025
	Antall		Gjennomsnitt pr år		Antall		Gjennomsnitt per år		
	H2020	HE	H2020	HEU	H2020	HEU	H2020	HE	
HF	61	25	8,7	5,0	12	5	1,7	1,3	4
JUSS	2	2	0,3	0,4	0	0	0,0	0,0	1
KMD	1	5	0,1	1,0	0	2	0,0	0,5	2
MED	15	6	2,1	1,2	2	1	0,3	0,3	1
UM	6		0,9	0,0	1		0,1	0,0	
NT	73	41	10,4	8,2	10	10	1,4	2,5	8
PSYK	6	2	0,9	0,4	2	0	0,3	0,0	1
SV	13	5	1,9	1,0	2	2	0,3	0,5	2
Totalt	177	86	25,3	17,2	29	20	4,1	5,0	19

Doctoral Networks

	Søknader				Innvilget				Søknader 2025
	Antall		Gjennomsnitt per år		Antall		Gjennomsnitt		
	H2020	HE	H2020	HE	H2020	HE	H2020	HE	
HF	9	1	1,3	0,2	1		0,1	0,0	1
JUSS	0		0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0
KMD	2		0,3	0,0	0		0,0	0,0	0
MED	57	23	8,1	4,6	6	5	0,9	1,3	6
UM	0		0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0
NT	61	41	8,7	8,2	10	5	1,4	1,3	11
PSYK	6	2	0,9	0,4	1	0	0,1	0,0	1
SV	5	5	0,7	1	0	0	0,0	0,0	2
Totalt	140	72	20,0	14,4	18	10	2,6	2,5	21

Per 1.12.2025.

Vedlegg 2 Prosjektøkonomi, regneeksempel

Logikk MarieCurie stipendiat – doctoral networks

Prosjekt	MSCA- stipendiat	kroner	delsum kroner	andel
	Living allowance	- 750 383		
	Management contribution (50%)	- 82 800		
	RTN- drift	- 220 800		
	Mobility allowance	- 97 980		
	Familyallowance	- 91 080		
	Sum inntekt prosjekt		- 1 243 043	-71 %
	Lønn/stip og sos. Kostn (lik. living all)	750 383		
	Drift	220 800		
	Moblity - støtte	97 980		
	Family - støtte	91 080		
	Overhead TDI	580 000		
	evt annen bruk av EU-insentivmidler fra UiB	-		
	Sum kostnad prosjekt		1 740 243	100 %
	EU-insentiv	- 93 228		
	Valutabidrag	- 31 250		
	Sum bidrag fra UiB		- 124 478	-7 %
	Egeninnsats	- 372 722		
	Sum egeninnsats i prosjektet		- 372 722	-21 %
	sum	-	-	

Institutt	Instituttets inntekt TDI fra prosjektet	- 580 000	
	Instituttets egeninnsats til prosjektet	<u>372 722</u>	
	Instituttets netto kostnad for prosjektet	- 207 278	minus er inntekt
	indirekte kostnader til fakultetet	<u>180 800</u>	
	Instituttets netto kostnad for 1 årsverk MSCA-stipendiat	- 26 478	-1,5 %
	Dekket av andre		101,5 %

I eksempelet er prosjektets inntekter fra UiB felles gjennom insentivordningen (7,5 %) regnet inn, men ikke insentivmidler til fakultetet. Fakultetet mottar 15 % av bruttoinntekt fra EU, i eksempelet over utgjør dette kr 186 000. I tillegg mottar fakultetet resultatmidler på eventuelle doktorgrader.

Forutsetninger, doctoral networks:

Living allowance		Management contribution		Drift	
5437,56	EUR per mnd	1200	EUR per mnd	1600	EUR per mnd
12	mnd	12	mnd	12	mnd
65 250,72	EUR per år	14 400,00	EUR per år	19 200,00	EUR per år
Mobility allowance		Family allowance			
710	EUR per mnd	660	EUR per mnd		
12	mnd	12	mnd		
8 520,00	EUR per år	7 920,00	EUR per år		
11,5	valutakurs				
723 730	min.lønn				
580 000	TDI				
0 %	EU-insentiv midler brukt til andre poster				
7,50 %	UiB EU-insentiv prosjekt				
31 250	Valutabidrag mellom EUR =min 8 og EUR = max 12				

Logikk MarieCurie post-dok

Prosjekt	MSCA- postdok	kroner	delsum kroner	andel
	Living allowance	- 1 120 897		
	Management contribution	- 89 700		
	RTN- drift	- 138 000		
	Mobility allowance	- 97 980		
	Familyallowance	- 91 080		
	Sum inntekt prosjekt		- 1 537 657	-76 %
	Lønn/stip og sos. Kostn (lik. living all)	1 120 897		
	Drift	138 000		
	Moblity - støtte	97 980		
	Family - støtte	91 080		
	Overhead TDI	580 000		
	evt annen bruk av EU-insentivmidler fra UiB	-		
	Sum kostnad prosjekt		2 027 957	100 %
	EU-insentiv	- 115 324		
	Valutabidrag	- 31 250		
	Sum bidrag fra UiB		- 146 574	-7 %
	Egeninnsats	- 343 726		
	Sum egeninnsats i prosjektet		- 343 726	-17 %
	sum	-	-	

Institutt	Instituttets inntekt TDI	-	580 000	
	Instituttets egeninnsats		343 726	
				minus er
	Instituttets netto kostnad	-	236 274	inntekt
	indirekte kostnader til fakultetet		180 800	
	Instituttets kostnad for 1 årsverk MSCA-postdoktor	-	55 474	-2,7 %
	Dekket av andre			102,7 %

Fakultet evt indirekte kostnader (f.eks fellesbidrag), 15% insentiv for forskning

Forutsetninger

Living allowance		Management contribution		Drift	
8122,44	EUR per mnd	650	EUR per mnd	1000	EUR per mnd
12	mnd	12	mnd	12	mnd
97 469,28	EUR per år	7 800,00	EUR per år	12 000,00	EUR per år
Mobility allowance		Family allowance			
710	EUR per mnd	660	EUR per mnd		
12	mnd	12	mnd		
8 520,00	EUR per år	7 920,00	EUR per år		
11,5	valutakurs				
836 206	min.lønn				
0 %	EU-insentiv midler brukt til andre poster				
7,50 %	UiB EU-insentiv prosjekt				
31 250	Valutabidrag mellom EUR =min 8 og EUR = max 12				

180 800	indirekte kostnad til fakultetet
---------	----------------------------------